

Slavík modráček střeoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*) vhnízdil u Turnova v Českém ráji

Bluethroat (Luscinia svecica cyanecula) breeding in the Bohemian Paradise area near Turnov

Vojtěch Šťastný

Granátová 1900, 511 01 Turnov; e-mail: stastny.vojta@seznam.cz

Úvod

Slavík modráček (*Luscinia svecica*) vytváří 10 poddruhů, z toho dva hnízdí v České republice. Je to slavík modráček střeoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*), hnízdící v mokřadních biotopech nižších poloh a slavík modráček tundrový (*Luscinia svecica svecica*), hnízdící v alpinské tundře Krkonoš (ŠŤASTNÝ *et al.* 2006). Hnízdní rozšíření slavíka modráčka střeoevropského sahá od Pyrenejského poloostrova přes Francii, Belgii, Nizozemsko a Dánsko, pokračuje přes střední Evropu na sever až k Baltu a přes pobaltské republiky k západnímu Rusku, Bělorusku a k Ukrajině. Zimoviště se nachází v jihozápadní Francii, Španělsku, Portugalsku, Alžírsku a Maroku, v oblasti střední Sahary, ale i ve východní Africe, Egyptě a Súdánu (CEPÁK *et al.* 2008).

Početnost slavíka modráčka střeoevropského v České republice činila v letech 2001–2003 400–600 párů a tento poddruh se stále šíří na nové lokality (ŠŤASTNÝ *et al.* 2006). Stále se ovšem jedná o vzácného ptáka, který je dle vyhlášky ministerstva životního prostředí České republiky č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (s posledním obnovením č. 75/2008 Sb.) zařazen mezi silně ohrožené druhy.

Českým rájem slavík modráček pravidelně protahuje hlavně v březnu až dubnu a při podzimním tahu v srpnu až září – byl zastížen podél vodních toků Jizery a Libuňky a v poslední době i u rybníků. Od níže popisovaného hnízdiště u Sedmihorek byl modráček na tahu v minulosti zjištěn nejbližší na struze u rybníka Cihlák (28.3.1961 pozoroval J. Konopka 1 ex.) a poblíž toku Libuňky u obce Dlouhá Ves u Borku pod Troskami (22.4.1978 kroužkovali K. Broulík a J. Šifra dva samce a jednu samici; MRKÁČEK 2000, P. Kverek *in verb.*). Hnízdní těsně za hranicemi Českého ráje prokázal v roce 1987 Josef Antoš, když u rybníka Nový u Kněžmostu pozoroval samici a šest mláďat. Všechna mláďata tehdy okroužkoval Pavel Kverek (KVEREK 1992). V roce 2008 zaznamenali v Českém ráji úspěšné hnízdní slavíků modráčků KLÁPŠTĚ & KLÁPŠŤOVÁ (2009) na rybníku Žabakor. V tomto příspěvku popisují prokázání hnízdní slavíka modráčka střeoevropského na jaře roku 2008 jihovýchodně od Turnova v CHKO Český ráj.

Popis lokality a metodika

Slavík modráček zahnízdil v rozsáhlé rákosině na pravém břehu toku Libuňky mezi obcemi Pelešany a Karlovice – Sedmihorky (okres Semily, kvadrát 5457, souřadnice 50°33'N 15°11'E, nadmořská výška 250 m). Lokalitu lze charakterizovat jako plochu s vysokou hladinou spodní vody, prameništi i tůňmi

a převahou rákosu obecného (*Phragmites communis*), který zde vytváří souvislé porosty (obr. 1). Lokalita je příkladem sukcesní plochy se samovolným vývojem a i přes pokusy o odvodnění ve druhé polovině minulého století se zde dnes nehospodaří. Podobně jako i na dalších lokalitách v údolí Libuňky se také zde v minulosti nacházely pravidelně sečené louky (*Z. Mrkáček in verb.*). Hnízdní biotop o rozloze cca 14 ha je tvořen rákosinami s roztroušenými podmáčenými keřovými vrubami (*Salix* sp.), olšemi (*Alnus* sp.) a břízami (*Betula* sp.). Ve středu rákosiny se nachází mokřad, tvořený ostřicemi (*Carex* spp.) a orobincem (*Typha* sp.). Okolí je tvořeno z části rovněž ostřicovo-orobincovým mokřadem, dále zarostlou neobhospodařovanou loukou a plochami zarostlými sadcem konopáčem (*Eupatorium cannabinum*). Rákosiny i mokřad ve středu rákosiny jsou podmáčené po celý rok, okolí zpravidla jen od podzimu do jara. Místní půda dobře zadržuje dešťovou vodu, a tak je často v porostu v okolí rákosí výška hladiny vody až 50 cm. V letním období je tato půda zpravidla velmi vyschlá a jen na některých stinných místech se voda stále drží. Rákosinou probíhá několik odvodňovacích kanálů, nachází se zde také dvě tůňe o rozloze 16 a 10 m² a dvě odkryté bahnitě plochy o celkové rozloze 30 m², které modráček využívá pro lov potravy. Z jedné strany je lokalita lemovaná železniční tratí, památnou alejí starých lip a silnicí 1. třídy, z druhé strany pak tokem Libuňkou. Nejbližší větší souvislá vodní plocha je odtud necelý 0,5 km a to rybník Bažantník u kempu Sedmihorky.

Slavíky modráčky jsem společně s dalšími v článku zmíněnými osobami sledoval z pozorovatelnosti ve výšce 3 m nad zemí, umístěné na jedné z vrubů při okraji rákosiny. Protože se slavíci modráčci pohybují převážně nízko nad zemí, bylo potřeba být na vyvýšeném místě a být stále ve střehu. Pozorování modráčků na sledované lokalitě si vyžádala mnoho času. Modráčci totiž během dne nejsou stále na jednom místě, ale proletují celé své hnízdní teritorium. Konkrétně na sledované lokalitě rákosinu o rozloze cca 14 ha. Při vyhledávání hnízd modráčků byla nutná spolupráce minimálně dvou pozorovatelů. Jeden z nich zaujal pozici na vyvýšeném místě (strom, vzrostlý keř, stolička ostřice) a druhý dle jeho pokynů postupoval k místu, kde první pozorovatel zaznamenal pohyb dospělého ptáka s potravou či trusem v zobáku. Druhý pozorovatel následně opatrně prohledával stoličky ostřice v okruhu 3–5 m od zjištěného místa.

Vlastní pozorování

Slavíka modráčka (samce) jsem na této lokalitě poprvé pozoroval 5.4.2008. Po osmi dnech jsem ho pozoroval společně se samicí u jednoho z odvodňovacích kanálů. Samec měl v modrém poli na prsou téměř nezatelnou bílou skvrnu a na levé noze kroužek N. MUSEUM PRAHA TE 70683, jehož číslo se podařilo určit později z fotografií (viz foto v příloze). Zpíval často, ale spíše krátce. Delší zpěv jsem zaznamenal jen ojedinele a to se potom nepřetržitě ozýval i několik hodin. Takto zpíval na přelomu května a června. Při zpěvu často vyletoval do vzduchu, poté se zpěvem pomalu plachtil s rozevřeným ocasem a křídly nad rákosím a nakonec dosedl na vrchol rákosu a se vztyčeným ocasem dokončoval svůj zpěv (doplňující informace o zpěvu viz ŠTASTNÝ 2009). Jednou jsem jej také pozoroval, jak ve volném terénu poskakuje po vyschlé a teplem rozpraskané zemi a vybírá z ní malé pavouky.

Koncem dubna a začátkem května samec stále obhajoval zpěvem teritorium, ve kterém se dalo předpokládat hnízdění. Společně s J. Šťastným a Z. Mrkáčkem jsme se snažili vypátrat hnízdo. Dne 17. května zde Z. Mrkáček (*in verb.*) pozoroval pár, jak opakovaně zaletuje s potravou do rákosí. Společně s K. Broulíkem našli hnízdo s pěti asi desetidenními mláďaty, která K. Broulík okroužkoval (Z. Mrkáček, K. Broulík *in verb.*). Hnízdo bylo dobře ukryté ze strany stoličky ostřice, asi 10 cm nad zemí, orientováno na východ. Nacházelo se na okraji rákosiny poblíž neporostlé bahnitě plochy navazující na stanoviště porostlé sadcem konopáčem (*Eupatorium cannabinum*) a louku. Po dalších čtyřech dnech bylo hnízdo již prázdné se známkami úspěšného vyvedení mláďat (zbytky toulců rostoucích per v hnízdě). To potvrdila pozorování z 31.5. a 2.6., kdy jsem pozoroval v rákosí jedno a 7.6. ve vrbě tři mláďata. Všechna tři pozorování byla v okruhu 50 m od hnízda.

Dne 7. června jsem přibližně 120 m od předchozího hnízda objevil další hnízdo. Prozradil ho opět pár zalétávající s potravou do rákosí. Zajímavé však bylo, že pár tvořil stejný samec jako u předešlého hnízda, ovšem s jinou samicí. Zatímco samice od prvního hnízda měla na prsou tmavé skvrnění s bílým středem, vespod lemované úzkým oranžovým pruhem a na tvářích modré skvrny, samice od druhého hnízda měla celou hruď bez pestrých barev (viz foto v příloze). Jednalo se tedy o polygamní hnízdění. Hnízdo bylo umístěno ze strany kostivalem (*Symphytum officinale*) prorostlé stoličky ostřice a opět se nacházelo asi 10 cm nad zemí, orientováno opět na východ. Šest asi devítidenních mláďat bylo ještě téhož dne v hnízdě okroužkováno (obr. 2). O dva dny později bylo u hnízda nalezeno jedno mrtvé mládě. Ostatní se pravděpodobně podařilo vyvést úspěšně.

V místě prvního hnízda jsem 17. června opět pozoroval varující samici s potravou v zobáku. O čtyři dny později jsem pouhé 3 m od prvního hnízda našel další hnízdo se třemi asi sedmidenními mláďaty. Hnízdo bylo umístěno ze strany stoličky sítiny (*Juncus* sp.), ve stejné výšce i směřováno stejným směrem jako hnízda předchozí. Mláďata byla okroužkována 23.6. Dne 26. června pozoroval v dopoledních hodinách Z. Mrkáček (*in verb.*) dvě mláďata, jak postupně opouští hnízdo a poté se pohybují v jeho okolí. Tentýž den večer ještě v hnízdě krmila samice poslední mládě. To opustilo hnízdo pravděpodobně další den ráno, protože odpoledne byla již kontrola negativní.

Po necelých třech týdnech jsem pozoroval vyvedená plně vzletná mláďata poměrně daleko od míst jejich narození (260 m od nejbližšího hnízda a 410 m od nejvzdálenějšího hnízda – kroužky nebyly barevně odlišeny, ani číslo kroužku se nám nepodařilo odečíst, mláďata tedy mohla pocházet z jakéhokoliv hnízda). Jedno nebo dvě mláďata jsem pozoroval vždy ve stejném místě téměř každý den v období 15.–23.7. Poletovala nad odvodňovacím kanálem nebo jej přebíhala po dřevěné lávce. V době posledního pozorování byla 39/77 dní stará. Samec byl v roce 2008 naposledy pozorován 26.6., samice s pestřeji zbarveným hrdlem 29.6. a samice s nevýrazně zbarveným hrdlem 10.6.

Diskuse

V roce 2008 poprvé zahnízil slavík modráček na nové lokalitě poblíž obce Sedmihorky na území Českého ráje – byl zde pozorován jeden samec, dvě samice a byla nalezena tři hnízda. Všechna tři hnízda jsou považována za

úspěšně vyvedená, neboť byla po vyhníždění sešlapaná a obsahovala zbytky touleců rostoucích per a byla pozorována vyvedená mláďata.

Na základě fotografické dokumentace se mi společně s J. Šťastným podařilo zjistit, že samec zde hnízdil se dvěma různými samicemi. Variabilita zbarvení hrdla (která umožnila odlišení samic) je pro slavíka modráčka typická (vlastní pozorování z jiných lokalit). Zatímco u poddruhu *L. s. svecica* je polygamie častá, u poddruhu *L. s. cyanecula* nebyla dosud zjištěna nebo alespoň publikována, ačkoli ji lze předpokládat. Může být však méně častá z toho důvodu, že poddruh *L. s. cyanecula* hnízdí oproti podruhu *L. s. svecica* dvakrát ročně (B. Chutný *in verb.*). Samec se věnoval více hnízdění s jednou ze samic (samice s nevýrazným hrdlem, hnízdo č. 2), kdy krmil mláďata z větší části on a samice především odnášela trus mláďat od hnízda. Druhou samici (výrazně zbarvené hrdlo, hnízda č. 1 a 3) nechal při prvním i druhém hnízdění krmít mláďata a odnášet trus téměř samotnou a věnoval se především hájení teritoria.

Modráčci během hnízdění lovili potravu především v místech stojatých vod s orobincem, neboť měli často zobák a potravu od okřehku (*Lemna* sp.). Mláďatům nosili různý vodní hmyz (především larvy) a nechlupaté housenky. Potravu velmi často tvořili až 5-ti centimetrové larvy vážek. U posledního hnízda jsem zaznamenal i frekvenci krmení mláďat. Ta byla u samce a samice výrazně odlišná. Samice létala s potravou průměrně jednou za 3 min., samec přilétl nakrmit jen zhruba jednou za 30 min. Sledování jsme prováděli od 22. do 24.6., kdy byla na hnízdě tři mláďata stará asi 8 (22.6.)–10 (24.6.) dní. Dne 22.6. jsme sledovali krmení mláďat od 7:15 do 14:30, 23.6. od 10:15 do 11:15, 24.6. od 8:30 do 15:30 a ve všech těchto třech termínech krmili ve stejné frekvenci.

Zde hnízdící samec modráčka měl kroužek, který byl odečten z fotografie. Okroužkoval jej P. Kverek dne 19.5.2007 v rámci projektu CES na lokalitě Červenský rybník u Dolního Bousova (50°27'N 15°7'E ; 12 km od popisovaného místa letošního zahníždění). Samec tam toho dne brzy ráno zpíval a poté byl v 6:30 hodin chycen do nárazové sítě a určen jako nehnízdící druhoroční pták. Akce toho roku začínala 1. etapou 8.5., kdy pták nebyl zjištěn. Mezi etapami není místo jinak sledováno. Další etapa proběhla 28.5., kdy pták na lokalitě opět nebyl zjištěn. Samec v čase odchyty (navzdory pokročilému datu pro hnízdění) neměl rozmnožovací orgány aktivní (nezduřelá kloaka) – lze tedy soudit, že v tom čase nehnízdil. Žádná samice nebyla na lokalitě zjištěna. Samec nebyl od té doby již nikdy na místě pozorován ani chycen (P. Kverek *in verb.*).

Rákosina na břehu toku Libuňky, ve které modráček v tomto roce zahnízdil, byla ornitologicky sledována soustavněji v 80. letech minulého století F. Pelcem, příležitostně pak v posledních desetiletích i dalšími ornitology – Z. Mrkáček, K. Broulík, J. Konopka, J. Šifta a další (Z. Mrkáček *in verb.*). Slavík modráček zde však nikdy před tím nebyl zaznamenán. Je ale možné, že zde modráčci zahnízdili již dříve a unikli pozornosti. Hnízdění u Sedmihorek v roce 2008 je jedno ze dvou nových dokladů o zahníždění slavíka modráčka na území CHKO Český ráj. Další důkaz úspěšného hnízdění tohoto druhu v Českém ráji v roce 2008 přinesli KLÁPŠTĚ & KLÁPŠŤOVÁ (2009) – na rybníku Žabakor (souřadnice 50°33'N 15°03'E, nadmořská výška 223 m, 11 km od popisovaného hnízdiště u Sedmihorek) chytili dne 15.7.2008 čerstvě vyvedené mládě slavíka modráčka středoevropského.

Souhrn

V tomto článku popisují první prokázané hnízdění slavíků modráčků středoevropských (*Luscinia svecica cyanecula*) u Turnova v oblasti CHKO Český ráj v roce 2008. Modráček zahnízil u obce Karlovice – Sedmihorky v podmáčených rákosinách s rozptýleně rostoucími dřevinami a tůňemi (okres Semily). Modráčci byli na této lokalitě pozorováni od 5. dubna do 23. července 2008. Jeden samec zde hnízil se dvěma samicemi, z nichž jedna zahnízila dvakrát. Tři nalezená hnízda byla úspěšná a v hnízdech bylo okroužkováno 13 mláďat. Jedná se o jednu ze dvou nových hnízdních lokalit na území Českého ráje. Vyhnízdění tohoto druhu ve stejném roce na další lokalitě potvrdil J. Klápště a J. Klápšťová odchycem čerstvě vyvedeného mláděte dne 15. července 2008 na rybníku Žabakor. V roce 2009 zde opět úspěšně vyhnízili.

Summary

In this article I describe the first proven breeding of the Bluethroat (*Luscinia svecica cyanecula*) in the Bohemian Paradise area near Turnov in 2008. The Bluethroat bred in wet reed beds with scattered trees and puddles near the village of Karlovice - Sedmihorky (Semily District, 50°33'N 15°11'E, 250 m a.s.l., grid no. 5457). The Bluethroats were observed from 5 April to 23 July 2008. One male bred with two females, one of which produced two clutches. Altogether, the three clutches produced thirteen young. The site is one of the two newly discovered breeding sites of the species in Bohemian Paradise. J. Klápště and J. Klápšťová trapped freshly fledged young on 15 July 2008 at Žabakor pond, the second breeding site. In 2009 breeding was again successful.

Poděkování

Chtěl bych poděkovat mému bratrovi Jiřímu Šťastnému za hodnotné dokumentární fotografie. Za spolupráci v terénu děkuji Zdeňku Mrkáčkovi, Karlu Broulíkovi a Jiřímu Šťastnému. Za poskytnutí podrobnějších informací o kroužkovaném samci děkuji Pavlu Kverkovi, za informace o hnízdění slavíků modráčků na Žabakoru Jaroslavu Klápštěmu, za informace o polygamii Bohumíru Chutnému. Za podporu a odborné rady vděčím Jaroslavu Klápštěmu, Zdeňku Mrkáčkovi, Pavlu Kverkovi, Ladislavu Jassovi a Jiřímu Šťastnému.

Literatura

- KVEREK P. 1992: Slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*) na úpatí Českého ráje. *Panurus* 4: 73–76.
- KLÁPŠTĚ & KLÁPŠŤOVÁ 2009: Slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*) vyhnízdl na rybníku Žabakor v Českém Ráji. *Crex* 29: 149–152.
- MRKÁČEK Z. ed. 2000: Ptáci Českého ráje. *ZO ČSOP Křižánky, Jičín*.
- ŠŤASTNÝ V. 2009: Zajímavosti ze zpěvu slavíků modráčků středoevropských (*Luscinia svecica cyanecula*). In: Paclík M. (ed.): Ornitologické zajímavosti. *Panurus* 18: 87–94.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice. *Aventinum, Praha*.
- CEPÁK J., KLVANA P., ŠKOPEK J., SCHRÖPFER L., JELÍNEK M., HOŘÁK D., FORMÁNEK J. & ZÁRYBNICKÝ J. (eds) 2008: Atlas migrace ptáků České a Slovenské republiky. *Aventinum, Praha*.

Poznámky autora k hnízdění v roce 2009

V roce 2009 slavíci modráčci na lokalitě u Sedmihorek opět úspěšně vyhníždili – celkem jsem pozoroval tři samce a dvě samice a byla lokalizována dvě hnízda. Stejný samec, který zde hnízdil v loňském roce (PRAHA TE 70683), byl poprvé zastížen 21.3. První samici jsem poprvé pozoroval 4. dubna. Dne 9. května se na lokalitě objevil další samec. Dne 6. června jsem pozoroval pár, tvořený právě tímto samcem a druhou samicí, jak opakovaně zaletuje s potravou pod podmáčenou vrbu poblíž tůň. Samice opakovaně vynášela trus mláďat. Když jsem se poté snažil hnízdo najít, uviděl jsem na větvi vyvedené mládě modráčka, jehož identitu se mi nepodařilo bezpečně určit. Při pozorování „nového“ samce jsem současně spatřil v zorném poli dalekohledu ještě jednoho dalšího a zbarvením velmi podobného samce. S J. Šťastným jsme navíc ve stejný den našli další hnízdo (vzdálené cca 120 m od místa, kde jsem pozoroval nové samce), které patřilo „starému“ samci s kroužkem PRAHA TE 70683 s výše zmíněnou první samicí. Bylo umístěno velmi blízko místu, kde v roce 2008 stejný samec dvakrát vyvedl mláďata se samicí s pestře zbarveným hrdlem a nacházelo se stejně jako minulý rok ze strany stoličky ostřice, asi 10 cm nad zemí a bylo orientováno opět na východ. Byla v něm tři starší mláďata, která již nebylo možné kroužkovat.

V roce 2009 se nepodařilo v hnízdech okroužkovat žádné mládě. Od 13.6. jsem pravidelně pozoroval jedno až čtyři vyvedená mláďata. V červenci jsme s K. Broulíkem vytvořili v rákosině asi 110 m dlouhý průsek na kroužkování. Ten si slavíci modráčci hned oblíbili pro sběr potravy. Dvě mláďata se nám podařilo odchytnout do nárazových sítí 14. a 21. července, 19. a 21. srpna pak do sklopek ještě dva dospělé samce a jednu samici. Dne 19. srpna jsem zaregistroval cca desetiminutový zpěv dvou samců. Poslední pozorování slavíka modráčka v roce 2009 bylo 6. září.

V roce 2009 jsem zaznamenal variabilitu ve zbarvení hrdla samců. Zbarvení hrdla prvního ze dvou „nových“ samců mělo světlejší odstín než u zbylých samců. Bílá skvrna v modrém poli byla u obou dvou „nových“ samců velká, skvrna u „starého“ samce se od minulého roku vůbec nezměnila a zůstala stále nepatrná. Hnědo-rezavý pás pod náprsenkou byl u druhého z „nových“ samců přibližně stejně široký jako u samce „starého“, první z „nových“ samců měl pruh užší.

Tab. 1: Přehled pozorování slavíka modráčka z popisované lokality Karlovice-Sedmihorky v roce 2008. Příslušnost pozorování k jednotlivým hnízdům je vyjádřena zkratkami: H1 – 1. hnízdění (samice s pestře zbarveným hrdlem), H2 – 2. hnízdění (samice s nevýrazně zbarveným hrdlem), H3 – 3. hnízdění (samice s pestře zbarveným hrdlem). Hvězdičkou jsou označena odhadnutá data (s předpokladem, že samice sedí na vejcích 14 dní).

Tab. 1: List of Bluethroat (*Luscinia svecica cyaneola*) observations from Karlovice-Sedmihorky, 2008. H1: first breeding (female with conspicuously coloured throat); H2: second breeding (female with indistinctly coloured throat); H3: third breeding (female with conspicuously coloured throat). [*] indicates inferred data (providing the female incubated the eggs for 14 days).

Zn.	Datum / Date	Pozorování / Observation
	5.4.2008	zpívající samec / <i>singing male</i>
	13.4.2008	pár, samec zpíval / <i>pair, male singing</i>
H1	23.4.2008*	samice začala sedět na vejcích / <i>female starting incubation</i>
H1	7.5.2008*	líhnutí mláďat / <i>hatching</i>
H2	16.5.2008*	samice začala sedět na vejcích / <i>female starting incubation</i>
H1	17.5.2008	zjištěno a nalezeno hnízdo s pěti mláďaty / <i>nest with five nestlings found</i>
H1	17.5.2008	kroužkování pěti cca deseti denních mláďat v hnízdě / <i>five nestlings ringed, aged about 10 days</i>
H1	21.5.2008	mláďata opustila hnízdo / <i>nestlings leaving nest</i>
	27.5.2008	samec naplno zpíval / <i>male in full song</i>
H2	30.5.2008*	líhnutí mláďat / <i>hatching</i>
	31.5.2008	samec naplno zpíval / <i>male in full song</i>
H1	31.5.2008	pozorováno jedno vylétlé mládě / <i>one fledged juvenile observed</i>
H3	31.5.2008*	samice začala sedět na vejcích / <i>female starting incubation</i>
H1	2.6.2008	pozorováno jedno vylétlé mládě / <i>one fledged juvenile observed</i>
H1	7.6.2008	pozorována tři vylétlá mláďata / <i>three fledged juveniles observed</i>
H2	7.6.2008	zjištěno druhé hnízdo / <i>second nest found</i>
H2	8.6.2008	nalezeno hnízdo se šesti mláďaty / <i>nest with three nestlings found</i>
H2	8.6.2008	kroužkování šesti cca devíti denních mláďat v hnízdě / <i>six nestlings ringed, aged about nine days</i>
H2	10.6.2008	u hnízda nalezeno mrtvé mládě / <i>dead nestling found near nest</i>
H2	12.6.2008	mláďata opustila hnízdo / <i>nestlings leaving nest</i>
H2	14.6.2008	samec krmit v rákosí vylétlá mláďata / <i>male feeding fledged young in reed beds</i>
H3	14.6.2008*	líhnutí mláďat / <i>hatching</i>
H3	17.6.2008	zjištěno třetí hnízdo / <i>third nest found</i>
H3	21.6.2008	nalezeno hnízdo se třemi mláďaty / <i>nest with three nestlings found</i>
H3	23.6.2008	kroužkování tří cca devíti denních mláďat v hnízdě / <i>three nestlings ringed, aged about nine days</i>
H3	26.6.2008	dvě mláďata opustila hnízdo / <i>two nestlings leaving nest</i>

Tab. 1: pokračování.*Tab. 1: continued.*

Zn.	Datum / Date	Pozorování / Observation
H3	27.6.2008	poslední mládě opustilo hnízdo / <i>last nestling leaving nest</i>
H3	28.6.2008	samice krmí mláďata asi 3 m od hnízda / <i>female feeding fledged young 3 m from nest</i>
H3	29.6.2008	samice krmí mláďata asi 3 m od hnízda / <i>female feeding fledged young 3 m from nest</i>
	15.7.2008	pozorována dvě mláďata (31/69 dní stará, 260/410 m od hnízda) / <i>two young observed (aged 31/69 days, 260/410 m from nest)</i>
	16.7.2008	pozorováno jedno mládě (32/70 dní staré, 260/410 m od hnízda) / <i>one young observed (aged 32/70 days, 260/410 m from nest)</i>
	17.7.2008	pozorováno jedno mládě (33/71 dní staré, 260/410 m od hnízda) / <i>one young observed (aged 33/71 days, 260/410 m from nest)</i>
	19.7.2008	pozorována dvě mláďata (35/73 dní stará, 260/410 m od hnízda) / <i>two young observed (aged 35/73 days, 260/410 m from nest)</i>
	20.7.2008	pozorováno jedno mládě (36/74 dní staré, 260/410 m od hnízda) / <i>one young observed (aged 36/74 days, 260/410 m from nest)</i>
	23.7.2008	pozorováno jedno mládě (39/77 dní staré, 260/410 m od hnízda) / <i>one young observed (aged 39/77 days, 260/410 m from nest)</i>

ISSN 1211-6424

ISBN 978-80-87151-08-2

+ foto v barevné příloze

Obr. 1: Biotop hnízdiště slavíka modráčka střeoevropského (*Luscinia svecica cyanecula*), 19.5.2009, Karlovice-Sedmihorky. Foto: V. Šťastný.

*Fig. 1: Bluethroat (*Luscinia svecica cyanecula*) breeding habitat, 19 May 2009, Karlovice-Sedmihorky. Photo by V. Šťastný.*

Obr. 2: Mláďata slavíka modráčka střeoevropského v hnízdě (stará cca 9 dní), 8.6.2008, Karlovice-Sedmihorky. Foto: J. Šťastný.

Fig. 2: Bluethroat nestlings aged approximately nine days, 8 June 2008, Karlovice-Sedmihorky. Photo by J. Šťastný.

